

RR *Regeringsrätten* RÄTTSFALL

Fråga om avdrag för fördyrade levnadskostnader på grund av bosättning å annan ort än arbetsplatsen.

Besvär av f. överingenjören U. angående inkomsttaxering år 1948. U. har som pensionerad bosatt sig i Sigtuna. Under beskattningsåret har han emellertid haft viss anställning i Stockholm. I deklarationen yrkade han avdrag för bostad och andra merkostnader på grund av anställningen i Stockholm med 2.500 kr. TN i Sigtuna — som några föregående år gått med på motsvarande avdrag under antagande att det var fråga om en tillfällig anställning — vägrade avdraget vid 1948 års taxering. Hos PN framhöll U. bl. a., att det skulle vara för tröttsamt att varje dag fara fram och tillbaka mellan Sigtuna och Stockholm. Kostnaderna voro nödvändiga för inkomstens förvärvande. TI hänvisade till föreskriften i punkt 3 andra stycket anvisningarna till 33 § KL, där det säges, att avdrag för ökade levnadskostnader icke är medgivet enbart på den grund, att den skattskyldige har sitt arbete på annan ort än den, där han har sin bostad. "Har den skattskyldige bosatt sig på annan ort än den, där han har tjänst eller anställning, eller antagit arbete, som skall utföras på annan ort än den, där han är bosatt, är avdrag i regel icke medgivet." PN ogillade yrkande. Beslutet fastställdes av KR och RR. (RR:s utslag den 14/12 1950.)

Fråga om besvärsmått vid underlåtenhet att i vederbörlig ordning avlämna självdeklaration

Besvär av fru F. ang. hennes inkomsttaxering år 1945. För fru F. hade avlämnats en deklaration under tecknad å fru F:s vägnar av en son till henne. Hos KR anförda besvär över inkomsttaxeringen blevo icke upptagna till prövning, enär klaganden icke avlämnat en i vederbörlig ordning avfattad självdeklaration. Hos RR företedde klaganden läkarintyg, enligt vilket hon vid tidpunkten för deklarationens avgivande lidit av åderförkalkning i hjärnan och av denna anledning varit ur stånd att själv handhava sina ekonomiska angelägenheter, även sådana av en mycket obetydlig storleksordning. Fru F. uppgav, att sonen på grund av hennes sjukdom innehåft hennes uppdrag att underteckna deklarationen. Hon yrkade därför att målet skulle visas åter till KR. RR biföll yrkandet, enär på grund av vad numera i målet upplysts klaganden finge anses hava haft skälig anledning till sin underlåtenhet att avlämna självdeklaration. (En ledamot av RR ansåg klaganden icke vid den tidpunkt då deklarationen skolat avlämnas ha varit i sådant tillstånd att hon varit oförmögen att med annans hjälp upprätta och själv underteckna deklarationen och ville därför ej göra ändring i det slut, vartill KR kommit.) (RR:s utslag den 4/1 1951.)

Inkomst av författarrätt, som skattskyldig fått genom arv, har ansetts vara skattepliktig

Besvär av kaptenen L. ang. inkomsttaxering år 1945. PN har till beskattning upptagit ett belopp av 4.863 kr, motsvarande klagandens andel i ersättning, som uppburits av avlidne filosofie doktorn L:s rättsinnehavare för utnyttjande av viss författarrätt. Hos KR yrkade klaganden, att beloppet icke måtte beskattas. Klaganden åberopade rättsfallet i RÅ 1942 ref. 9. Enligt nämnda rättsfall hade skattepliktig inkomst ansetts icke hava uppkommit för dödsbo efter konstnär därigenom att dödsboet å minnesutställningar efter den avlidne avyttrat av honom utförda konstverk. Därmed hade RR ogillat den av taxeringsmyndigheterna intagna ståndpunkten att betrakta dödsboets försäljning av konstverk såsom ett led i utövandet av rörelse ("sista affärshandlingen i rörelsen"). Någon rörelse kunde det enligt klagandens mening ännu mindre vara tal om i förevarande fall. KR och RR: ej ändring i PN:s beslut. (RR:s utslag den 4/1 1951.)

Anm.: Se förutom det av klaganden åberopade rättsfallet jämväl RÅ 1947 not. 1101 och 1102. Enligt dessa rättsfall har skattepliktig inkomst ansett icke hava uppkommit för en av författaren August Strindbergs arvingar i samband med försäljning av filmatiseringsrätten till "Hemsöborna" och "Fröken Julie". I klagandens L:s fall har tydligen inkomsten av författarrätten ansetts skattepliktig på samma sätt som en livränta, vilken utgår på grund av testamente, beskattas hos mottagaren, trots att livräntans kapitalvärde kan bli föremål för arvsbeskattning (Lundevalls Skattehandbok sid. 79). I de anmärkta rättsfallen av 1942 och 1947 har däremot arvingarnas inkomst genom försäljningarna icke kunnat hänföras till någon förvärvskälla.

Man torde kunna förmoda att, därest L. sålt sin del av författarrätten under samma omständigheter som de nyssnämnda arvingarna, dvs icke yrkesmässigt, hade erhållen köpeskilling icke varit att anse såsom skattepliktig inkomst.

Fråga om avdrag för koncernbidrag

Besvär av TI i Värmlands län å tjänstens vägnar ang. Wennbergs Rörledningsaffär Aktiebolags inkomsttaxering år 1945. I sin år 1945 avgivna självdeklaration hade rörledningsbolaget vid inkomstberäkningen tillgodofört sig avdrag för ett belopp av 25.000 kr, som i bolagets V. & F. - räkning angivits utgöra koncernbidrag till Förenade Elektriker i Värmland Aktiebolag (elektricitetsbolaget), som utgjorde ett dotterbolag till rörledningsbolaget. Elektricitetsbolaget hade å sin sida upptagit beloppet 25.000 kr såsom inkomst i sin deklaration år 1945. TN vägrade rörledningsbolaget avdrag för beloppet 25.000 kr. Elektricitetsbolaget taxerades icke. Hos PN anförde rörledningsbolaget: Bolagets verksamhet hade börjat år 1932. År 1943 hade innehavaren av aktiemajoriteten i rörledningsbolaget bildat ett nytt bolag, Aktiebolaget Arkitekthuset, som hade till ändamål att utöva byggnadsverksamhet m. m. För att få kontroll över de elektriska installationsarbetena hade man år 1944 bildat elektricitetsbolaget. Rörledningsbolaget hade därvid tecknat nästan samtliga aktier. De två sistnämnda bolagen vore underleverantörer till Aktiebolaget Arkitekthuset. Då elektricitetsbolaget således vore dotterbolag till rörledningsbolaget och detta bolag systerbolag till Aktiebolaget Arkitekthuset, hade således uppkommit en koncern. Det av rörledningsbolaget utgivna bidraget å 25.000 kr hade betingats av koncernens gemensamma ekonomiska intressen. Bidraget vore alltså att betrakta som en fullt normal affärs-

transaktion eller med andra ord som en driftskostnad i vidsträckt mening. Hade koncernens verksamhet bedrivits av endast ett företag skulle dess inkomst ha minskats med ifrågakvarande beloppet 25.000 kr. Rörledningsbolaget hänvisade till att enligt RÅ 1943 ref. 50 avdrag för koncernbidrag tillerkänts Aktiebolaget Arafart med hänsyn till rådande intressegemenskap mellan detta bolag och de mottagande bolagens rörelse. Enligt rörledningsbolaget vore fordringarna på detta inre sammanhang i praxis icke större än att släktskap skulle föreligga mellan företagen och att en viss gemenskap i uppköp eller försäljning eller tillverkning av råvaror eller färdiga varor existerade eller ock att s. k. integration förelåge. TO hemställde om avslag. För att en kostnadsutjämnning mellan företag överhuvud skulle vara motiverad, måste det föreligga s. k. vertikal integration, d.v.s. att företagen köpte och sålde till varandra i sådan omfattning, att prissättningen kunde föranleda till kostnadsutjämnning emellan företagen, vilket icke vore förhållandet i förevarande fall. PN fastställde de av TN beslutade taxeringarna. KR yttrade på rörledningsbolagets besvär: Med hänsyn till rådande intressegemenskap mellan bolagen ävensom det inre sammanhang, som enligt vad handlingarna utmärka förefunnits mellan bolagens rörelser, må rörledningsbolaget anses berättigat att vid taxeringarna åtnjuta avdrag för det till elektricitetsbolaget utgivna bidraget å 25.000 kr, vilket bidrag må anses hava utgjort intäkt i elektricitetsbolagets rörelse.

RR fastställde emellertid på TI:s besvär PN:s beslut med motivering att mellan de båda i målet avsedda bolagens rörelser icke, såvitt handlingarna i målet utvisade, förelegat sådant sammanhang att rörledningsbolaget kunde anses berättigat till avdraget. Följaktligen borde beloppet 25.000 kr icke heller betraktas

såsom intäkt i elektricitetsbolagets rörelse. (RR:s utslag den 16/1 1951.)

Anm.: Obs.! särskilt TO:s uttalande i målet.

Avdrag har icke medgivits för gåva till ett s. k. fadderbarn i Norge

(RR:s utslag den 18/1 1951 på besvär av affärsidkerskan S. ang. hennes inkomsttaxering år 1944.)

Fråga om avdrag för kapitalvärdet av undantagsförmåner i visst fall vid beräkning av inkomst av jordbruk

Besvär av lantbrukaren E. ang. inkomsttaxering år 1946. Under år 1945 sålde klaganden sin jordbruksfastighet till annan person. Därvid gjordes icke förbehåll för undantagsförmåner som klaganden vid sitt förvärv av fastigheten utfäst sig att utgiva till föregående ägaren av densamma. Som ersättning för undantagsförmånernas upphörande utbetalade klaganden därför till sin fångesman en överenskommen summa av 12.000 kr i ett för allt. Härför yrkade klaganden avdrag i sin år 1946 avgivna deklaration. TN vägrade avdraget. Hos PN framhöll klaganden att undantagsförmånerna måste anses avdragsgilla vare sig de utbetalades per år eller på en gång. Klaganden hade hittills erhållit årliga avdrag. TO ville jämföra utbetalningen av beloppet 12.000 kr med betalning av en skuld. För en sådan betalning medgaves icke avdrag. De årligen utgivna undantagsförmånerna vore däremot att likställa med skuldräntebetalningar. För sådana medgaves avdrag. TI framhöll, att genom att fastigheten sålts fri från undantagsförmåner hade klaganden erhållit full ersättning för de kostnader han haft i samband med undantagsförmånernas upphörande. PN ogillade klagandens talan. KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 22/1 1951.)

Fråga om avdrag för utgifter för tjänsteinkomsts förvärvande

Besvär av hovrättsfiskal A. ang.

inkomsttaxering år 1946. Klaganden har icke erhållit yrkat avdrag för kostnader för flyttning från Östersund, där han fullgjort tjänstgöring, till Stockholm, där han påbörjat tjänstgöring i Svea hovrätt. Klaganden har erhållit större delen av yrkat avdrag för kostnader för juridisk facklitteratur och för bindning därav. Däremot har klaganden förvägrats avdrag för kostnaden för facktidsskrift för reservofficerare. (RR:s utslag den 22/1 1951.)

Anm.: Avdrag för flyttningskostnader medgives i regel icke. Avdrag har dock i några fall medgivits tjänstemän, som utan egen ansökan förflyttats till tjänstgöring å annan ort, se t. ex. RÅ 1935 ref. 35 och 1940 not. 231.

Fråga om avdrag för beräknade reparationskostnader i det fall att i stället för reparationer å äldre byggnad ny sådan uppförts

Besvär av direktören W. ang. inkomsttaxering år 1943. I sin deklARATION hade klaganden vid beräkning av uppkommet underskott å en honom tillhörig jordbruksfastighet tillgodofört sig avdrag för ett belopp av 51.600 kr med följande motivering. Den på fastigheten befintliga ladugården hade befunnit sig i dåligt skick. Olika byggnadssakkunniga hade efter besiktning på platsen kommit till det resultatet att man icke kunde tillråda en reparation. De betydande belopp, som en reparation skulle kräva, måste betraktas som bortkastade. Resultatet hade också blivit att den gamla ladugården rivits och att man i stället börjat uppföra en ny byggnad. Lantbruksförbundets Byggnadsförening hade kostnadsberäknat de nödvändiga reparationsarbetena på den gamla nu rivna ladugården till 51.600 kr enligt specifikation. TN vägrade emellertid avdraget. Hos PN anförde klaganden bl. a., att ifall

den gamla ladugården i stället byggts om, skulle någon tvekan om rätten till avdrag för reparationskostnaderna icke ha förelegat. Materiellt sett vore det yrkade avdraget därför befogat. T. f. LK erkände det materiellt berättigade i det av klaganden framställda yrkandet men framhöll att avdraget likväl icke kunde medgivas gentemot skattelagarnas uttryckliga stadgande att avdrag icke finge göras för nybyggnad. I klagandens fall vore det fråga om verklig nybyggnad. TN:s beslut fastställdes av samtliga instanser. (RR:s utslag den 16/1 1951.)

Fråga om avdrag för överpris å ny fabriksbyggnad

Besvär av Aktiebolaget Borås Draperi- & Gardinfabrik ang. ink. tax. 1945. TN medgav avdrag för överpris å en nyuppförd fabriksbyggnad med ett belopp, motsvarande 22 % av byggnadskostnaderna. Hos PN yrkade TI, att avdraget måtte vägras, då byggnaden icke uppförts för allenast särskilt arbetstillfälle eller för en konjunktur, som kunde väntas bli endast tillfällig, eller av annan liknande anledning. PN biföll yrkandet. Hos KR anförde bolaget, att vid bokslutstillfället, då ännu kriget pågick, var det klart att dåvarande konjunktur kunde förväntas bli av endast tillfällig natur på grund av de abnorma förhållanden som kriget medförde, varför ett överprisavdrag borde vara befogat. Det av TN medgivna avdraget täckte icke den verkliga fördyringen av kostnaderna. Bolaget hade på grund av försenade maskinleveranser icke kunnat i full utsträckning utnyttja fabriksbyggnaden. TI genmälte, att avdraget vägrats, då fråga uppenbarligen vore om byggnad av freds-karaktär, samt att bolaget i sina besvär icke ens påstått motsatsen. KR och RR: ej ändring i PN:s beslut. (RR:s utslag den 8/1 1951.)